

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΙΤΑΛΗΣ

ΟΛΙΣ ἐπροφθίσαμεν ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ τῆς «Πινακοθήκης» ν' ἀναγγεῖλωμεν τὸν αἰνίδιον θάνατον τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπερέχου Ἑλληνος γλύπτου Γεωργίου Βιτάλη.

Ὁ Βιτάλης σπουδάζας ἐν Εὐρώπῃ δαπνάνει τῆς αἰμνήστου βασιλίσσης Ἀμαλίας, ἐγένετο εἰς τῶν ἐξοχωτέρων ἀνδριαντοποιῶν, τρεῖς ἐν διαγωνισμοῖς βραβευθεῖς.

Ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Βιτάλη διακρίνεται ὁ ἐν Μεσολογίῳ ἀνδριᾶς τοῦ Βύρωνος, ὁ ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ Ἀθηναίου Πανεπιστημίου ἀνδριᾶς τοῦ Γλάδστωνος, χάριν τοῦ ὁποῦ μετέβη εἰς Ἀγγλίαν ἵνα ἐκ τοῦ σύνεγγου Ἰδῇ τὸν μέγαν ἄνδρα καὶ ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀνδριᾶς τοῦ Ἀθέρωφ ὁ ἰδρυθεὶς ὑπὸ τῶν εὐεργετηθέντων σχολείων· ἕνεκα τοῦ ἀνδριάντος τοῦτου ἡναγκάσθη νὰ μετακινήσῃ εἰς Ἀλεξανδρείαν, ἔσχες δὲ περιπετείαι αἵτινες ἐπὶ κρανὸν πλέον ἢ ἅπαζ τὸν γηραιὸν καλλιτέχνην.

Ἄλλα ἔργα του εἶνε τὸ μνημεῖον Ἀθερκρόμβου οὗτινος ἡ ἐργασία τῷ ἀνέτεθῇ ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν, ἡ προτομή τοῦ Ζαγκαρόλα κλπ.

Τὸ τελευταῖον ἔργον τοῦ διαπρεποῦς καλλιτέχνου, εἶνε τὸ ἐν τῷ Α'. Νεκροταφείῳ τῶν Ἀθηνῶν ἀνεγερθὸς μνημεῖον τοῦ αἰμνήστου Ἀθέρωφ, τὸ ὁποῖον ἀφῆκεν ἐν προπλάσματι, κατὰ παραγγελίαν γενόμενον τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης αὐτοῦ.

Ἐκτακτος ὑπῆρξεν ἡ ἐμπνευσις τοῦ καλλιτέχνου, συγκεντρώσαντος ἐν τῷ μνημείῳ ἅπαν τὴν εὐεργετικὴν καὶ ἐλληνικωτάτην δρᾶσιν τοῦ αἰμνήστου ἀνδρός. Ἐπὶ τριῶν ἀναβαθμίδων ἐγείρεται βάσις τῆς τὰς τέσσαρας γωνίας κατέχουσιν τέσσαρες λέοντες φυσικοῦ μεγέθους, δι' ὧν ὁ καλλιτέχνης συμβολίζει τὴν ῥώμην τοῦ ἐλληνισμοῦ, ὃν ἐξυπηρετεῖ ὁ μέγας ἐθνικός εὐεργέτης διὰ τῶν ἔργων του. Μεταξὺ τῶν λεόντων παρίστανται ἐφ' ἐκάστης πλευρᾶς ἐν ἀναγλύφῳ ἡ Ἐπιστήμη, κρατοῦσα διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τὴν φωτίζουσαν τὴν ἀνθρωπότητα λαμπάδα, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς δέσμην δάφνης προωρισμένης νὰ ἀτέφῃ τοὺς ἀριστεῖς τῆς ἐπιστήμης. Ἐν ἐτέρᾳ πλευρᾷ φέρεται ὁ Ἄρης, σύμβολον τῆς ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ μερίμνης τοῦ ἀνδρός, διὰ τῆς ἀνεγέρσεως τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς, καὶ ἐπὶ ἐτέρᾳ ὁ Ποσειδῶν, δι' οὗ συμβολίζεται ἡ ὑπὲρ τῶν ναυτικῶν δυνάμεων τοῦ ἔθνους πρόνοια

τοῦ ἐθνικοῦ εὐεργέτου, διὰ τῆς ναυπηγήσεως πλοίου καταδρεμικοῦ, ἐπὶ δὲ τῆς τετάρτης ἡ Μοῦσα Τερψιχόρη, κρατοῦσα τὴν κιθάραν καὶ συμβολίζουσα τὴν μεγάλην ὑπὲρ τοῦ Ὁδείου προικοδότησιν αὐτοῦ. Ἐπὶ τῆς βάσεως ταύτης ἐγείρεται δευτέρα βάσις, ἥς ἡ μετωπιαία πλευρὰ θέλει φέρει ἀπλοῦν τὸ ὄνομα «Ἀθέρωφ», ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν εἰκονίζονται δι' ὥρῳ ἀναγλύφῳ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες, ἀναμνησκόντες τὴν ἀνακρίνισιν τοῦ Σταδίου, ἡ Ἐργάνη Ἀθηναῖ διδάσκουσα τὰς τέχνας εἰς τοὺς καταδίκους τοῦ Ἑρμείου, καὶ ἡ Αἴγυπτος, ἐν ἣ ἐπλούτισεν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ὁ Ἀθέρωφ, εἰκονιζομένη διὰ τοῦ Νείλου.

Ὑπερθεν τῆς δευτέρης ταύτης βάσεως ὑψοῦται τὸ ἄγκλμα τοῦ Ἀθέρωφ εἰς μείζον τοῦ φυσικοῦ μεγέθους, καθήμενον ἐν μεγαλοπρεπεῖ στάσει ἐπὶ ἐδωλίου καὶ διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς κρατοῦντος τὴν διαθήκην του, διὰ δὲ τῆς ἐτέρας τεινομένης πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, ζωρουμένου, οὕτως εἰπεῖν, τὸν πλοῦτον τοῦ ὑπὲρ αὐτῆς.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἐμπνευσις τοῦ καλλιτέχνου, οὗτινος θρηνοῦμεν τὴν ἀπώλειαν. Εὐτυχέστατη ἐν τῇ συλλήψει αὐτῆς, περιεκτικωτάτη τῆς μεγάλης ἐθνικῆς δράσεως τοῦ ἀνδρός, ἄριστα δὲ διατυπωθεῖσα ἐν τῷ μικρῷ προπλάσματι, ὅπερ ἀνιπτυσσόμενον ἐν μεγάλῳ, κατ' ἀναλογίαν διδουσαν εἰς τὸ ὅλον ἔργον ὕψος πέντε περίπου μέτρων, κατὰ τὴν μετὰ τῶν ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης συμφωνίαν, θ' ἀποτελέσῃ ἀναμφιβόλως ἄριστον καὶ καλλιτεχνικώτατον μνημεῖον, ἀληθὲς κόσμημα οὐ μόνον τοῦ νεκροταφείου Ἀθηνῶν ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς πόλεως.

Εἶναι λυπηρὸν βεβαίως ὅτι δὲν ἐπέζησεν ὁ διαπρεπὴς καλλιτέχνης, ἵνα ἐκτελέσῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸ ἔργον τῆς εὐτυχοῦς ἐμπνεύσεώς του. Οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης ὁμῶς θέλουσιν ἔχει ἀσφαλῆ ἐγγύησιν τῆς ἐπιτυχοῦς καὶ πιστῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου καὶ ἄνευ ἐκείνου, ἐν τῷ υἱῷ του, διακρινομένῳ ἤδη διὰ τὸ καλλιτεχνικὸν αὐτοῦ τάλαντον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

ΔΙ' ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

ΑΠΟ ΤΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟΝ ΜΟΥ

Ἡ χειροαφέτησις τῶν γυναικῶν, ὅταν πραγματοποιηθῇ, μοιραίως θὰ καταλήξῃ εἰς χοιροφάγειαν...

Ὁ Νέρων θὰ ἦτο ἀληθῶς μεγαλοφυΐς, ἂν εἰς τὴν πρῆκαίαν τῆς Ρώμης ἐκαίετο καὶ ὁ ἴδιος.

Τὸ πρόβλημα τῆς γυναικείας ἐπάρξεως ἔγκειται εἰς τὴν εὐρεσίαν ἐνὸς ἀγνώστου, ὥς... συζύγου.

Ἀγνεία: Ἡ ἄγρῳα τοῦ κόσμου.

ΔΙΚ